

MOSSTAKANS SKOLMUSEUM

en presentation

Inom Eda kommun finns många intressanta museer. Mosstakans skolmuseum ligger i södra delen av kommunen, en mil söder om Koppom och i Järnskog. I bygden fanns tidigare en mängd byskolor. De flesta är numera nedlagda, kvar finns bara Adolfsfors skola. Mosstakans skola byggdes på 1920-talet, delvis av material av den gamla skolan, som låg en bit söderut. Den gamla skolan byggdes på 1860-talet och den senare lades ner i mitten av 1960-talet. Alltså fanns det skola i Mosstakan under 100 år.

I de båda klassrummen undervisades t.ex. klass 1 eller 2 (i museisalen), klass 3-4 eller 5-6 i samlingssalen, växelvis med Hajom skola. Eleverna skjutsades senare till Hierneskolan i Koppom, en skola som inte fått sitt namn av flitigt användade av hjärnan, utan av det gamla namnet för Järnskog, Hierneskog. När förre rektorn för just Hierneskolan, Curt Sjöquist, gick i pension, började han samla äldre skolmaterial från de försvunna enheterna. Allt kördes till ett missionshus, där de förvarades under flera år.

Tanken väcktes efter ett tag att synliggöra alla gamla skolsaker och delar av Mosstakans skolhus visade sig lämpliga, eftersom byggnaden renoverats och används som samlingslokal. Många lass forslades dit och ställdes i ordning och 2001 kunde så Mosstakans skolmuseum högtidligt invigas.

I f.d. småskolesalen är allt inrett som det såg ut "förr i tiden". Äldre bänkar, böcker, planscher och självklart gamla läromedel. Denna rekvisita gör att man kan känna sig förflyttad bortåt hundra år tillbaka i tiden. I ett mindre förrådsrum kan man bese en fint uppställd bokutställning, däribland en gammal inskrivningsbok från skolan i Skillingmark. På vägen till övervåningen passerar vi den kombinerade träslöjds- och gymnastiksalen med ribbstolar, slöjdbänkar och verktyg.

I trappan upp hänger flera intressanta skolplanscher i mycket gott skick. På övervåningen, i den gamla matsalen, visas tekniska hjälpmedel och utrustning för kemi- och fysiklaborationer, samt material från sysløjden. Köket inhyser en samling läromedel i hemkunskap.

Ett märkligt faktum är, att inte mycket i museet kommer från Mosstakan skola, eftersom skolsakerna därifrån kördes till en skola i Koppom, som brann upp med det mesta av allt i huset.

Mittemot skolan ligger lärarbostaden. Skolans sista lärarpar var Valter och Ann-Marie Mannegren, som har skrivit en välkomsthälsning på svarta tavlan i småskolesalen.

Varje år kommer många besökande till museet, inte enbart från Värmland, utan även långväga ifrån och flera fastnar glädjande nog, i bok- och planschsamlingarna, som verkligen är värda ingående studier. Likaså finns det nygamla skolfoton, som är ett populärt tittarobjekt. De finns uppsatta på den ena "svarta tavlan" i samlingssalen.

Lennart Elgström
2023-04-25